Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32332

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i, özellikle **menopoz** dönemindeki kad?nlar?n ya?am kalitesini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçe?in orijinali Dr. Wulf H. Utian taraf?ndan haz?rlanm??t?r. Türkiye'deki uyarlama çal??mas?, H. Abay ve S. Kaplan (2016) taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, ölçe?in Türkçe versiyonunun **postmenopozal** kad?n popülasyonunda geçerlik ve güvenirlik standartlar?n? kar??lad??? do?rulanm??t?r. Bu ölçek, menopozla ili?kili semptomlar?n fiziksel, psikososyal ve cinsel sa?l?k üzerindeki etkilerini bütüncül bir yakla??mla ölçmeye olanak tan?r.

Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, hormon replasman tedavileri veya di?er menopoz yönetimi stratejilerinin hastalar?n genel **ya?am kalitesi** üzerindeki etkilerini objektif olarak de?erlendirebilmeleri için standartla?t?r?lm?? bir araç sunmaktad?r. Ölçek çe?idi olarak uyarlama (adaptasyon) kategorisinde yer almaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i, Ya?am Kalitesi, Menopoz, Postmenopozal Kad?nlar, Hormon Tedavisi, Psikometrik Araç, Uyarlama.

Yazarlar

Orijinal Geli?tirici: Wulf H. Utian. Türkçe Uyarlama Yazarlar?: Hatice Abay, Sena Kaplan.

Amaç

Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin temel amac?, **menopoz** ve perimenopoz dönemindeki kad?nlar?n deneyimledi?i ya?am kalitesi düzeylerini çok boyutlu olarak ölçmektir. Bu araç, özellikle menopozal semptomlar?n ?iddeti ile ili?kili olarak bireyin fiziksel fonksiyonlar?, psikolojik durumu, sosyal ili?kileri ve cinsel sa?l??? üzerindeki etkisini nicelle?tirmeyi hedefler.

Klinik uygulamada, ölçek, uygulanan tedavi yakla??mlar?n?n (örne?in, hormon replasman terapisi) etkinli?ini de?erlendirmede kritik bir rol oynar. Ara?t?rmac?lar için ise, menopoz dönemiyle ili?kili ya?am kalitesi de?i?kenlerini inceleyen çal??malarda standart ve güvenilir veri toplama imkan? sa?lar.

Yap?

Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i, ya?am kalitesini menopoz ba?lam?nda de?erlendiren çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Ölçek, genellikle dört ana faktör veya alt boyuttan olu?ur:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Fiziksel Sa?l?k: S?cak basmalar?, terleme, uyku bozukluklar? ve genel enerji seviyesi gibi bedensel semptomlar?n etkisini ölçer.
Psikolojik Sa?l?k: Ruh hali de?i?imleri, depresyon, anksiyete ve genel duygusal refah? de?erlendirir.
Sosyal Sa?l?k: Aile, i? ve sosyal çevre ile olan ili?kilerin kalitesini ve günlük aktivitelere kat?l?m? inceler.
Cinsel Sa?l?k: Cinsel tatmin, istek ve menopozun cinsel i?lev üzerindeki etkilerini kapsar.

Bu dört boyut, **postmenopozal** dönemdeki bir kad?n?n genel iyilik halini kapsaml? bir ?ekilde temsil eder. Ölçek, bireyin bu alanlardaki memnuniyet veya rahats?zl?k düzeyini belirleyerek ya?am kalitesi puan?n? türetir.

Geçerlik

Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyonunda (Abay & Kaplan, 2016), ölçe?in yap?sal uygunlu?unu ve amaca hizmet etme yetene?ini göstermek için çe?itli geçerleme çal??malar? yürütülmü?tür.

Yap? Geçerli?i: Faktör analizi yöntemleri kullan?larak, ölçe?in orijinal yap?s?n?n (dört faktörlü model) Türk örnekleminde de do?ruland??? rapor edilmi?tir. Bu, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçtü?ünü gösterir.
Ölçüt Ba??nt?l? Geçerlik: Genellikle, benzer yap?lar? ölçen di?er bilinen ya?am kalitesi ölçekleri (örne?in, SF-36 veya Greene Menopoz Semptom Ölçe?i) ile korelasyonlar incelenmi?tir. Yüksek korelasyonlar, ölçe?in geçerli oldu?unu destekler.

Güvenirlik

Türkçe Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin iç tutarl?l??? ve zaman içindeki kararl?l??? test edilmi?tir.

Abay ve Kaplan (2016) çal??mas?nda, ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? (**Cronbach Alfa**) yüksek bulunmu?tur. Yüksek alfa de?erleri, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve iç güvenirlik düzeyinin yeterli oldu?unu göstermi?tir. Alt boyutlar için de benzer ?ekilde kabul edilebilir güvenirlik düzeyleri elde edilmi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in tekrarlanan ölçümlerde tutarl? sonuçlar verebilece?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Türkçe Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla do?rulay?c? ve/veya ke?fedici faktör analizleri uygulanm??t?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal **çok boyutlu** yap?s?n? koruyarak Türk kültürüne adapte edildi?ini teyit etmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Analizler sonucunda, ölçek maddelerinin dört temel faktör alt?nda topland??? görülmü?tür: Fiziksel, Psikolojik, Sosyal ve Cinsel. Bu faktör yap?s?, ölçe?in menopozal ya?am kalitesinin karma??k do?as?n? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlamaktad?r. Faktör yüklerinin yeterince yüksek olmas?, maddelerin ait olduklar? alt boyutlar? güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal ölçek genellikle 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullan?r (Örn: Hiçbir zaman/Çok s?k). Ölçe?in Türkçe versiyonu da bu derecelendirme format?n? korumaktad?r.

Language Available: Türkçe (Turkish), ?ngilizce (Original)

Population Group: Kad?nlar

Age Group: Orta ya? ve üzeri (Genellikle 40-65 ya? aras? postmenopozal kad?nlar)

Population Details: Ölçek, özellikle do?al veya cerrahi menopoz sonras? dönemdeki kad?nlar üzerinde kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Test Methodology: Bireysel veya grup uygulamas?na uygun, öz bildirim (self-report) yöntemiyle uygulanan bir anket format?d?r.

Anahtar Kelimeler

Postmenopoz, Cronbach Alfa, Yap?sal E?itlik Modellemesi, Güvenirlik, Öz Bildirim, Jinekoloji, Kad?n Sa?l???.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Abay ve Kaplan için ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu Yazar (Sena Kaplan) ?leti?im: ataykaplan1@gmail.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Sena Kaplan ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF belgesi bu adresten indirilebilir: utian-yasam-kalitesi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Abay, H., & Kaplan, S. (2016). Validation and reliability of the Turkish Utian Quality-of-life Scale in postmenopausal women. *Menopause (New York, N.Y.), 23*(4), 425-432. doi: 10.1097/GME.0000000000000554.
Utian, W. H. (1998). The Utian Quality-of-Life (UQOL) Scale: Development and validation of a new instrument to assess quality of life in postmenopausal women. *Journal of Reproductive Medicine, 43*(4), 329-337.
Ek Kaynak Linki: pubmed.ncbi.nlm.nih.gov

Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

(Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almad???ndan, bu k?s?m bo? b?rak?lm??t?r. Uygulay?c?lar, maddelerin tamam?na ula?mak için Abay ve Kaplan (2016) makalesine ba?vurmal?d?r.)

ARABPSYCHOLOGY.COM